

T.C.
SAĞLIK BAKANLIĞI
Tedavi Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Sayı : B.10.0.THG.0.10.00.15/090-01 - /8613
Konu : Yazılı soru önergesi cevaplandırılması.

G.K. 37
7/5181
ACELE VE GÜNLÜK

08 MAYIS 2009

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 22.10.2008 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-8964 sayılı yazınız.

İzmir Milletvekili Kamil Erdal SİPAHİ tarafından verilen "Bir hastanedeki bebek ölümlerine ilişkin " 7/5181 sayılı yazılı soru önergesi cevabı ilişikte gönderilmektedir.
Gereğini bilgilerinize arz ederim.

Prof. Dr. Recep AKDAĞ
Bakan

EKLER:

EK-1 : Önerge cevabı (2 sayfa)

İzmir Milletvekili Sayın Kamil Erdal SİPAHİ'nin "Bir hastanedeki bebek ölümlerine" ilişkin 7/5181 sayılı yazılı soru önergesinin cevabıdır:

İzmir Tepecik Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nde 20-21 Eylül 2008 tarihinde 11 saat içinde 12 bebek ölümü olduğu üzüntüyle öğrenilmiştir.

Konu başta aileleri olmak üzere tüm İzmirli ve ülkemizin her yöresindeki yurttaşlarımızı derinden üzmüş ve sağlık sistemimiz hakkında endişeye sevk etmiştir.

Benzer olaylar daha önce başka sağlık kuruluşlarında da maalesef gerçekleşmiştir. Bu olaylardan ders çıkartılmaması ve çok daha vahim bir boyutta yeniden meydana gelmesi düşündürücüdür.

Kısa süre önce Çin'de bebek mamasından kaynaklanan 4 bebek ölümünün bile tüm dünyada nasıl yankı bulduğu ve Çin hükümetinde hangi zecri tedbirlerin alındığı bilinmektedir.

Bu nedenle meydana gelen 12 bebek ölümünün sadece Türkiye'de değil tüm dünyada nasıl yankı bulacağı, Ülkemiz ve sağlık sistemimiz hakkında hangi yorumlara sebep olacağı malumdur.

SORULAR:

- 1- Geçmişte cereyan eden benzer olaylardan hangi sonuçlara ulaşılmış ve uygulanmıştır?
- 2- Son olayla ilgili hangi zecri tedbirlere başvurulması düşünülmektedir?

CEVAPLAR:

CEVAP-1:

Hükümetlerimiz döneminde tüm sağlık hizmetlerinde olduğu gibi bebek ve anne ölümlerinin önlenmesi konusunda da çok ciddi gelişmeler kaydedilmiştir. Bu kapsamda, 2002 yılından 2008 yılı sonuna kadar Sağlık Bakanlığı hastanelerinde yeni doğan merkezi sayısı 39'dan 106'ya yeni doğan yoğun bakım yatağı ve kuvöz sayısı 665'ten 2918'e, ventilatör sayısı 252'den 491'e çıkarılmıştır. Yeni doğan uzmanı ve yeni doğan ünitelerinde çalışan doktor sayısı 5'ten 26'ya, hemşire sayısı ise 654'ten 1671'e çıkarılmıştır. Ayrıca bu süre içinde insan kaynaklarının sayı ve niteliğinin geliştirilmesi için çalışmalar yapılmış olup, bu maksatla YÖK ile görüşmeler başlatılmıştır.

Yenidoğan yoğun bakım ünitelerinde genel olarak ve çoğunlukla 32 haftanın altında doğan prematür bebeklerin, takip ve tedavi altında oldukları bilinmektedir. Bu bebeklerin bilindiği üzere bağışıklık sistemleri gelişmemiş olup, bu nedenle her türlü enfeksiyona açık bir klinik tablo arz etmektedirler.

Özellikle 32 haftanın altında doğan ve/veya çoğunluğu 1500 gramın altında olan bu prematüre bebekler, dış ortama uyum sağlamaları ve yaşatılabilmeleri adına çok fazla girişimsel tıbbi işleme maruz kalmaktadırlar. Ayrıca yoğun bakımda uzun süre yatarak tedavi görmek zorunda oldukları için aynen büyük hastalarda olduğu gibi enfeksiyon için önemli adaydırlar. Tüm dünyada olduğu gibi, uzun süre yoğun bakımda yatarak tedavi gören ve yüksek oranda girişimsel işleme tabi tutulan bu bebekler, zaten zayıf olan bağışıklık sisteminin katkısıyla ve çoğunluğunda altta yatan ek anomalilere de bağlı olarak enfeksiyon gelişmesi açısından önemli bir risk taşımaktadırlar.

Dr. Zekai Tahir Burak Kadın Sağlığı Eğitim ve Araştırma Hastanesi'ndeki bebek ölümü vakalarına ilişkin olarak Teftiş Kurulu Başkanlığı'ndan bir Başmüfettiş başkanlığında oluşturulan İnceleme Komisyonu tarafından hastanenin yerinde incelenmesi sonucu düzenlenen raporda ;

"Adı geçen hastanenin yeni doğan kliniği Ülkemizin kapasite ve alt yapı açısından en gelişmiş ünitesi olmakla birlikte, yüksek kapasitede çalışırken ve relatif olarak immün yetmezliği olduğu kabul edilen prematüre bebeklere bakım verirken yardımcı sağlık personeli

sayısındaki göreceli azalma (Avrupa ülkeleri ortalamalarının altında) sebebiyle gerek enfeksiyona bağlı gerekse enfeksiyondan bağımsız mortalitenin artması ile sonuçlandığı, bu ölümlerin son bir hafta içindeki nedenin ise enterik gram-negatif bakteriyemik sepsis olduğu anlaşıldığı” belirtilmektedir.

Yukarıda belirtilen gözlemlerin ışığı altında adı geçen üniteye enfeksiyonlar kontrol altına alınmaya kadar yeni hasta alımı durdurulmuş, enfeksiyonun kontrol altına alındığı saptandıktan sonra 18.08.2008 tarihinde Dr.Zekai Tahir Burak Kadın Sağlığı Eğitim ve Araştırma Hastanesi Enfeksiyon Kontrol Komitesi tarafından alınan karar ile ünite yeniden hasta kabulüne başlamıştır.

Dr. Zekai Tahir Burak Kadın Sağlığı Eğitim ve Araştırma Hastanesi yenidoğan ünitesinde meydana gelen salgın akabinde enfekte kohortun bulunduğu salonda hemşire sayısı hastane içinde yapılan kaydırma ile 83’ten 100’e çıkarılmıştır. (Ayrıca Bakanlığım Personel Genel Müdürlüğünce 23.09.2008 tarihinde söz konusu hastanenin hemşire ihtiyacının mevzuata uygun olarak il içinden karşılanması hususunda İl Sağlık Müdürlüğü’ne gerekli talimat verilmiş olup, bunun üzerine Sağlık Müdürlüğünce alınan Valilik Onayı ile 45 ebe ve hemşirenin adı geçen hastaneye görevlendirilmesi yapılmıştır.)

Dr. Zekai Tahir Burak Kadın Sağlığı Eğitim ve Araştırma Hastanesi yenidoğan ünitesinde 2003 yılında 50 olan kuvöz sayısı 2008 yılı sonunda 133’e yükseltilmiş olup söz konusu üniteye çalışan hemşire sayısı 2003 yılında 35 iken 2008 yılı sonunda bu sayı 130’a yükseltilmiştir.

Yukarıda adı geçen raporda belirtilen sorun ve çözüm önerilerine ilişkin ilave çalışmalar yapılarak adı geçen hastane yeni doğan ünitesinde hasta kabul ve tedavi işlemleri devam etmektedir.

CEVAP- 2:

Bebek ölümlerinin gerçekleştiği tarihte, İzmir Tepecik Eğitim ve Araştırma Hastanesindeki yenidoğan yoğun bakım ünitesi, yaklaşık 500 m² lik alana sahip olup, üniteye 2 ayrı odada III. düzey yenidoğan yoğun bakımı yapılırken, sepsisli hastalar için 2 oda izolasyon odası olarak ayrılmıştır. Ayrıca, üniteye beşiklerin bulunduğu bir oda ile, fototerapi ve kan değişimi işlemlerinin yapıldığı bir oda, laboratuvar, TPN hazırlama (compuander) ünitesi, tedavi odası, bebek mutfak ve diğer destek birimleri bulunmakta olup, söz konusu üniteye toplam 30 adet kuvöz, 15 adet beşik, 10 adet ventilatör ve 30 adet monitör bulunmaktadır.

İzmir Tepecik Eğitim ve Araştırma Hastanesinde meydana gelen bebek ölümleri nedeni ile yeni doğan kliniğine hasta alımı durdurularak söz konusu klinikte gerekli önlemlerin alınması çalışmalarına başlanmıştır. Ayrıca konuyu araştırmak üzere 4 kişilik bir bilim ve inceleme heyeti oluşturulmuştur. Bilim heyetinde ayrıca Bakanlığım Teftiş Kurulundan bir müfettiş de yer almıştır. Söz konusu hastanede yapılan incelemeler sonucu Bilim Heyeti tarafından tutulan raporda; “13 yenidoğan ölümüne neden olan salgın, damar içi kullanılan sıvılarla ilişkilidir. Aynı gün sıvı verilip ölmeyen çocuklarda herhangi bir enfeksiyon bulgusu saptanmamıştır. Ölen çocuklar üreyen etkene etkili meropenem kullanmakta olmalarına rağmen, endotoksemik şokun hızla ilerleyen ve ölümle sonlanan bu olayda önemli rol oynadığını düşündürmektedir.

19.09.2008 Cuma günü akşam saatinde hazırlanan TPN solüsyonlarının bir kısmının kontamine oldukları kültür sonuçlarıyla anlaşılmıştır. Ölen çocukların hemokültürleri ile TPN solüsyonlarında üreyen *E.cloacae* ağırlıklı olarak benzer direnç paternine sahiptir.

Salgın etkeni *E.cloacae* daha önce ilgili klinikte etken olarak rutinde saptanmamıştır. Olay anlık bir sorundur.” sonucu bildirilmiştir.

İnceleme heyetince, adı geçen hastanede TPN solüsyonlarının hazırlanması, dağıtımı, cihaz bakımı ve takibi ile ilgili hususlarda alınacak ilave tedbirlere yönelik talimatlar verilmiş olup gerekleri de yerine getirilmiştir.

Göstermiş olduğunuz ilgiye teşekkür ederim.

